

Toespraak gemeenteraad

Verduurzaming & energiecrisis bij monumenten

De gemeente West Betuwe heeft volgens haar monumentenlijst 2022 574 monumenten, waarvan 239 gemeentelijke. Van alle monumenten worden er circa 250 bewoond. Hier beperk ik mij tot de bewoonde gemeente-monumenten, aangezien die onder verantwoordelijkheid vallen van deze gemeente. Zoals iedereen staan de eigenaren van deze monumenten voor een grote maatschappelijke uitdaging, te weten de verduurzaming en de energiecrisis.

1. Verduurzaming

Er is een maatschappelijke beweging richting verduurzaming:

iedereen moet zijn steentje bijdragen aan het bewoonbaar houden van onze planeet.

Maar hier knijpt het schoentje voor wat betreft de monumenten.

Eigenaren zijn met handen en voeten gebonden aan de huidige wet- en regelgeving. Die verbiedt bijvoorbeeld, in vrijwel alle gevallen, het leggen van zonnepanelen en is niet meer toegesneden op de maatschappelijke ontwikkelingen. De overheid moet meer mogelijk maken, zodat ook monumenten gebruik kunnen maken van nieuwe technieken en de kans krijgen duurzamer te worden.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed onderkent de gevolgen en de drempels voor verduurzaming. (Bron: Rijkswebsite en nieuwsbericht van 7 oktober 2022)

2. Energiecrisis

De maatschappij wordt geconfronteerd met een langlopende energiecrisis, in gang gezet door de oorlog in Oekraïne.

De energiefactuur is voor een gemiddeld huishouden al bijna onbetaalbaar geworden - laat staan als je in een monument woont.

Gevolgen

Als er voor de monumenten niets gebeurt, zullen ze snel onbewoonbaar worden in de nabije toekomst omdat de energiekosten niet op te brengen zijn. Daardoor kan het erfgoed dat bewoners en gemeente juist wilden beschermen, niet langer onderhouden worden.

Het blijft niet in stand, vervalt en op de lange termijn verdwijnt het.

Monumentenzorg is niet vrijblijvend. De gemeente en bewoners hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om ons erfgoed in stand te houden en over te dragen aan nieuwe generaties. Eigenaren hebben meestal veel geld gependend aan bewoonbaar maken en verbeteren van het monument. West Betuwe zal verduurzaming moeten vergemakkelijken en daarnaast op zeer korte tijd de eigenaren moeten bijstaan met de energiekosten.

Zo niet, dan moet zij rigoureus een groot aantal monumenten schrappen en zo de eigenaren een vrijbrief geven om zelf te verduurzamen.

Conclusie

Het is 5 over 12 ook voor onze monumenten. Wij hopen dat de gemeenteraad en B & W zich snel in deze materie verdiepen en ons op de hoogte houden van de weg die zij willen volgen. Besturen is tenslotte vooruit zien en anticiperen op de gestelde problemen.

Mevrouw Gerd Buyserd -van Doorslaer